

انضباط بدون اشک!

نقش فعالیت‌های مربیان پیش دبستانی در انضباط فکری کودکان

نرگس کریمی

کارشناس ارشد پیش دبستانی

کلیدواژه‌ها: رشد اجتماعی، انضباط.

بستگی ندارند. مسئله مهم در نظر گرفتن شخصیت مربی و ابزار آن به نحو صحیح در برنامه‌های تربیت و پرورش کودکان پیش دبستانی است. خصوصیات شخصیتی مربی در برقراری ارتباط سالم با کودک که می‌باید ارتباطی گرم، دوستانه و محبت‌آمیز باشد، مؤثر است. اولین نکته‌ای که مربیان برای رسیدن به روش‌های آموزشی و کلاس‌داری مطلوب مدنظر قرار می‌دهند، نظم و انضباط است. انضباط به معنای نظم و ترتیب و سازمان‌دهی یا ایجاد شایستگی در کارها و سازمان‌هاست. این واژه در امر آموزش و پرورش برای رعایت مقررات خاص در کلاس و محیط‌های تحصیلی به کار می‌رود و از شاگردان می‌خواهند که از خود رفتار مطلوب نشان دهند.

هدف از انضباط آن است که کودک با قوانین و مقرراتی که فرهنگ یک گروه پذیرفته است، سازگاری کند و رفتار خود را با توقعات و خواسته‌های گروه اجتماعی که در آن زندگی می‌کند، هماهنگ سازد. وقتی کودک نتایج خوب انضباط را در هر کاری درک کند، بسیار راحت می‌تواند پذیرای آن شود. مربی می‌تواند به جای تهدید کودکان و رفتار آمرانه با آنان، به گونه‌ای برخورد کند که کودک برای تغییر رفتار خود ترغیب و تشویق شود. پس از درک معنای انضباط توسط کودک، باید به دنبال راه‌هایی برای به وجود آوردن انضباط فکری در او باشیم. کودکان برای برخورداری از آموزش‌های دوران ابتدایی به نظم و انضباطی نیاز دارند که خانواده قادر به فراهم ساختن آن نیست. در دوره پیش دبستانی، مربیان ضمن به وجود آوردن ارتباط گرم و صمیمانه بین خود و کودک از طریق فعالیت‌هایی مثل بازی، خواندن شعر و سرود، قصه‌گویی، نقالی و ساخت کار دستی، به تدریج نظم و انضباط را در کودکان ایجاد می‌کنند. انضباط فکری در کودکان، آن‌ها را قادر می‌سازد دقایقی را به مطالبی که توسط مربی تدریس می‌شود، گوش فرا دهند، فعالیت‌های مربوط به مطالب آموزشی را انجام دهند و به تدریج، خود را با مقررات و انضباط در محیط‌های پیش دبستانی سازگار کنند.

مربیان پیش دبستانی، هنگام کوشش برای ایجاد انضباط فکری در کودکان، به توانایی‌های ذهنی و میزان آمادگی کودکان برای حضور در آموزش‌های پیش دبستانی پی می‌برند و کودکانی را که در این زمینه

سال‌های آغازین زندگی کودک، یکی از مهم‌ترین دوره‌های رشد او به شمار می‌آید و آن چه در این دوران رخ می‌دهد، به طور اساسی بر رشد بعدی کودک اثرگذار است. از آن جا که اساس شخصیت فرد در دوره پیش از دبستان شکل می‌گیرد، محققان و صاحب‌نظران ارائه آموزش‌های اثربخش را در این دوران، برای رشد بعدی کودک بسیار مهم می‌دانند. اکثر مطالعه و پژوهش‌ها نشان می‌دهند که محیط خانواده پاسخ‌گوی رشد اجتماعی کودک بعد از چهارسالگی نیست و کودکان در این سن، به شرکت در فعالیت‌های اجتماعی نیاز بیشتری دارند. حضور در محیط‌های پیش دبستانی این امکان را به آن‌ها می‌دهد که با کودکان هم‌سن و سال خود ارتباط بگیرند و به تدریج مهارت‌های اجتماعی لازمی را برای برقرار روابط اجتماعی به دست آورند.

یکی از اهداف دوره پیش دبستان، تقویت قوای جسمی و حرکتی کودک است که تطابق این دو جهت به ایجاد توانایی‌های لازمی برای یادگیری، و دقت و مهارت در مشاهده دقیق و عمیق در محیط مشاهده به معنای وسیع آن کمک می‌کند.

از طرف دیگر، بسیاری از متخصصین تعلیم و تربیت توجه خاصی به ویژگی‌ها و نقش مربیان مراکز پیش دبستانی دارند. آن‌ها به مربیان به عنوان الگوهای تربیتی مورد علاقه کودکان ارجح می‌نهند، نقش آنان را احساس تلقی می‌کنند و معتقدند که مربیان باید به راحتی با کودکان ارتباط برقرار سازند. به علاوه، مربیان باید تا حدودی با روان‌شناسی کودک آشنا باشند، ظاهری آراسته در عین حال ساده داشته باشند، به حرفه و کار خود علاقه‌مند باشند و از اعتماد به نفس و صبر و حوصله کافی برای کار با کودکان برخوردار باشند.

روشن است که مربیان روش‌های آموزش و کلاس‌داری را می‌دانند، اما جنبه‌های ارتباطی آموزش، به روش‌های آموزشی و کلاس‌داری

در دوره پیش دبستانی، مربیان ضمن به وجود آوردن ارتباط گرم و صمیمانه بین خود و کودک از طریق فعالیت‌هایی مثل بازی، خواندن شعر و سرود، قصه‌گویی، نقالی و ساخت کار دستی، به تدریج نظم و انضباط را در کودکان ایجاد می‌کنند

دوره مربیان هستند؛ مربیانی آگاه و توانمند که کودکان را دوست دارند. آموزش و پرورش پیش دبستانی برنامه‌ای «کودک محور» و منطبق بر بازی و فعالیت‌های کودکان است. همان‌گونه که در طراحی آموزشی و جدول بندی زمانی در برنامه‌ها هم مورد تأکید قرار می‌گیرد، برنامه‌ها نسبت به نیازهای کودکان انعطاف پذیرند. در برنامه‌های آموزشی کودکان پیش دبستانی، ایجاد انضباط فکری، یعنی نظم و انضباط ذهنی لازم برای یادگیری مطالب درسی، از وظایف اساسی مربیان است.

منابع

۱. کول، وینتا. برنامه آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستان. ترجمه فرخنده مفیدی. انتشارات سمت. تهران. چاپ نهم. ۱۳۸۰.
2. www.persinv.com/84892.php
3. www.mahdmakki.mihanblog.com/post/6

ناتوان هستند، شناسایی می‌کنند.

پیش دبستانی پلی است که کودک را به مدرسه ارتباط می‌دهد. دوره پیش دبستانی نحوه ارتباط با مربیان را به کودک می‌آموزد و به او یاد می‌دهد، چگونه با بزرگ‌ترها ارتباط بگیرد. در دوره پیش دبستانی، کودک با هم‌سالانی از تمام اقشار جامعه ارتباط برقرار می‌کند. در این دوره، که امروزه نقش مثبت خود را بیش از پیش نشان می‌دهد، کودک می‌آموزد، نقاشی می‌کشد، قصه می‌گوید و حتی ایفای نقش می‌کند. گذراندن دوره ۹ ماهه پیش دبستانی، کودک را آماده می‌کند که با مربی خود ارتباط برقرار کند. زیرا نخستین مکان نیمه رسمی که کودک پس از جداشدن از خانه و خانواده به آن وارد می‌شود و حضور در فضای جدید را تجربه می‌کند، این دوره است. کودکان نیازمند محیط‌هایی هستند که به قابلیت‌های عاطفی و اجتماعی آنان غنا بخشند و آن‌ها را تقویت کنند. رکن اساسی آموزش کودک در این

